

A Fidesz-Magyar Polgári Párt és „barátai”

Bolgár Györgynél olvasom a MH szombati számában: „a Fidesz eddig azt érzékelte, hogy igenis van számára határ.” Mármint a tőle jobbra elhelyezkedő pártokkal való együttműködésben. A minap azonban belebotlott a szerző egy hasonlatba a Népszavában, a Fideszhez közel álló Bayer Zsolt szövegében – és megriadt. A nevezett úr ugyanis többek között azt írta volt válaszul **Eörsi Istvánnak**, aki korábban a Fideszt bírálta a lapban, hogy a szocialisták és a szabad demokraták koalíciójukkal meggyalázták a Fidesz ártatlanságát. „Előbb külön-külön, aztán együtt, rőfögve, szőrös manccsal, izzadva és büdösen, mint két pederaszt.”

„Egy újságíró persze nem a párt, de ez a párthoz közeli hang több mint riasztó.” Indul a következtetés, és azzal folytatódik, hogy ezzel a „gyomorforogató” hasonlattal előre felmentést ad a szerző a Fidesznek bármilyen koalíció megkötésére, hiszen a meggyalázott Fidesz ugyebár már nem lehet ártatlan, „akármennyire szeretné is”. Vagyis a párt vezetőinek többször megerősített „határozott nyilatkozatai” az egyik serpenyőben, egy párthoz közeli újságíró – a szerző szerint – polgári párthoz méltatlan stílusú fordulat a másikban, és máris kétséges a Fidesz voltaképpeni álláspontja a szélsőjobbhoz való viszony tekintetében. Legalábbis Bolgár György sugallata szerint. Úgyes munka.

A hétfői számban olvasom Mészáros Tamásnál ugyanerről a témáról, az ellenzéki pártok közötti viszony kérdéséről. „Minél inkább kirajzolódni látszott, hogy a jelenlegi koalícióval szemben csak egy Fidesz vezette, de feltétlenül minél szélesebb ellenzéki összefogásnak lehet esélye, úgy vált egyre bizonytalanabbá, hól zódnak a mérsékelt jobboldal jobbra zárásának határai.” Próbáljuk

megfejteti ezt a fura mondatot. Először is van benne egy kissé árnyékban maradó valótlan állítás. Azt sugalmazza ugyanis a szerző, hogy a választások időpontjához közeledve a Fidesz vezetete jobbközépnek csökken az esélye a győzelemre. Holott az igazság ennek éppen az ellenkezője. Valamennyi közvélemény-kutató cég a verseny szorosabbá válásáról beszél az MSZP és a Fidesz között. Adataik ugyanis az MSZP és a kisgazdapárt visszaesését és a Fidesz előretörését jelzik. Vita a cégek között legfeljebb a tendencia mértékéről van. Tehát Mészáros Tamás sugalmazásával ellentétben nő a valószínűsége, hogy a Fidesz akár már az első fordulóban is megelőzheti az MSZP-t. Ebből pedig az következik, hogy a Fidesz-MDF-szövetség abszolút többsége sem tartozik a világtól elrugaskodott felvetések közé. Tekintettel a Fidesznek az MSZP-nél jóval nagyobb növekedési tartalékára, a más pártok szavazótáborában iránta tapasztalható rokonszenvre, a második fordulóban jó okkal remélhető átcsoportosulásra a Fidesz jelöltjei mögé.

De akárhogy gondolkodjunk is felőle, azt semmiképpen sem lehet állítani, hogy a jobbközép esélye csökkent volna a kormányra kerülésre az utóbbi hetekben. Nem lehet, ha az elemző tiszteletben tartja a tényeket. Ám nagyon is lehet, ha az olvasót a valóság finom átrajzolásával is szeretné afelé terelgetni, hogy lássa be, semmiképpen sem érdemes a Fideszre szavaznia.

Idézi Mészáros Tamás Lezsák egy nyilatkozatát, amely szerint az MDF a választások második fordulójában akár a MIÉP javára is hajlandó visszaléptetni jelöltjeit – meghozza szinte minden ellenzéki párttal egyetértésben. Ezt aztán a következő-

képpen fordítja le: ez „ugyebár aligha jelenthet kevesebbet, mint hogy az MDF első számú szövetségese, a Fidesz is előzni engedni majd a MIÉP-et azokban a körzetekben, ahol arra kínálkozik esély. Tévedünk-e vajon, ha Lezsák Sándor bejelentését úgy értékeljük, mint a jobbközép pártok együttműködési ajánlatát a radikálisok címére?”

Azt hiszem, valóban nem a tévedés itt a helyes kifejezés. Sokkal alkalmasabb a kérdés minősítésére a manipuláció. A valóság meghamisítására tesz a szerző szerény kísérletet. Hiszen aligha feltelezhető, hogy ne ismerné a Fidesz félreérthetetlen álláspontját az ügyben. Hogy ne ismerné a párt vezetőinek például ama ceglédi megállapodás érvénytelenítéséről szóló nyilatkozatait, amelyet egy eredetileg MDF-es, a kétpárti szövetség értelmében pedig már: Fidesz-MDF közös jelölt kötött a saját szakállára a második forduló kölcsönös visszalépéséről valamennyi ellenzéki jelölttel.

Nem lehet igaz, hogy nem tud Mészáros Tamás a Fidesz többször nyilvánosságot látott álláspontjáról, miszerint nincs szükség előzetes megállapodásra. A polgárok enélkül is el tudják majd dönteni, hogy kit érdemes és kit akarnak támogatni. Ki illetékes arra, hogy a Fidesz véleményét kifejezze? Lezsák Sándor vagy a Fidesz vezetői – kérdezhetnénk. Ha elfogadnánk is, hogy Lezsák szavai azt jelentik, amit Mészáros beléjük olvas. Hogy ugyanis az egész jobbközép nevében tett együttműködési ajánlatot a MIÉP-nek. Ami persze nem igaz. Hiszen a Mészáros által idézett mondatban is szerepel: „szinte mindegyik” párt kész erre a visszalépésre. Vagyis: nem mindegyik.

Ez sem akármilyen, de az a mutatvány, amit Zágoni Miklós a keddi számban az olvasó elé bocsátott,

még ezen is túltesz. Komolyan mondom, ezt a cikket olvasva alig jutottam szóhoz. A szerző a Fidesz és az MSZP programjának két kifejezését állítja szembe. A „fenntartható növekedést” és a „fenntartható fejlődést”. És e szembesítésből bontja ki vízióját, amely szerint valójában két világ, két világszemlélet, két gyökeresen eltérő értékrend áll szemben a két párt személyében. Ami önmagában rendben is volna. De hogy az elavult, ökológiai katasztrófához vezető gazdaságnövesztési logika, a környezetpusztítással, az emberi lét természeti feltételeinek felemésztésével együtt járó gazdasági növekedés képviselőjeként lehet megjeleníteni a Fidesz-Magyar Polgári Pártot, miközben a másik pólusra pozitív példaként az MSZP-t állítjuk mint a „fenntartható fejlődés” kifejezésével jelezhető környezetbarát gazdaságfejlesztés reménybeli képviselőjét – nos ehhez nem elég süketnek és vaknak lenni, ehhez szükségeltetik némi szemérmelenség is.

Szomorúan mondom, mert rokonszenvenvel olvastam a szerző néhány korábbi cikkét, amelyekben a közgondolkodás szemléleti fordulatát sürgette. Az átállást a környezetpusztító, önelvű gazdasági-pénzügyi racionalitástól vezérelt növekedésről a környezetbarát, fenntartható fejlődésre.

Ahhoz, hogy megkockáztassa ezt az elképesztő szembeállítást, csak azt a széles körben elismert ténytet kellett elfelejtenie a szerzőnek, hogy az elmúlt nyolc évben éppen a Fidesz volt a környezetvédelmi szempontok legkövetkezetesebb és leghatározottabb képviselője a parlamenti pártok között. Csak afőlött kellett nagyvonalúan átsiklania, amit a párt programja az említett kifejezésen kívül tartalmaz. Nem létezőnek kellett tekintenie tovább-

bá korábbi programjait. Amelyekben éveken keresztül megjelent a „fenntartható fejlődés” gondolata. Hangsúlyozom, nem csak a szlogent emelte be a programjába a párt, hanem a gazdaságpolitika és a környezetpolitika kapcsolatáról szólva ki is bontotta ezt a fogalmat.

Azt írja Zágoni Miklós, „a tavaly nyári amszterdami csúcstalálkozó a fenntartható fejlődés fogalmát beemelte az Európai Unió alapokmányába”. És bár elismeri, hogy a szocialista párt programjában a fogalom kibontása elmarad, és az több „ennek ellentmondó, voluntarista féligazságot” tartalmaz, valamint azt sem tagadja, hogy a szocialista párt négy kormányzati évét éppen a környezet- és társadalombarát gondolkodás elmentel, a „tűzzel-vassal véghez vitt gazdaságcentrikus politizálás” jellemezte, mégis reménnyel tölti el a kifejezés feltűnése a párt programjában. S mintegy megelőlegezi a bizalmat a szocialistáknak, hogy „e léírt két szó mögött megértés, gondolat, valódi tett les”.

Ez igen. Ezek után gondolom, nem lesz meglepő, ha én viszont azon kezdek el töprengeni: csak nem a Fidesztől vette át ezt a fogalmat tavaly az amszterdami csúcs? A Fidesz ugyanis már az 1995 tavaszán kiadott programnyilatkozatában azt írja: „olyan gazdasági növekedést szolgáló programot fogadhat csak el, amely figyelembe veszi a fenntartható fejlődés parancsát.”

Szóval változatlanul nem értem: miért is olyan lehetetlen követelmény az, hogy teljesítsük a tárgyilagosság, a méltányosság minimumát, hogy legalább a tényeket tiszteljük – ha nyilvánosság elé lépünk?

ELEK ISTVÁN